

10 Decembrie - Ziua drepturilor omului

Centrul de Resurse Juridice pentru Valentin Câmpeanu vs. România

Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, Thomas Hammarberg, face pentru prima oară o cerere de intervenție în fața Curții de la Strasbourg, într-un dosar aflat pe rolul acesteia. Dosarul este: Centrul de Resurse Juridice pentru Valentin Câmpeanu vs. România având numărul 47848/08.

Începând cu anul 2003, Centrul de Resurse Juridice (CRJ) vizitează inopinant instituțiile în care se află persoanele cu dizabilități mintale. În urma unei astfel de vizite, în februarie 2004, la Spitalul de Psihiatrie din Poiana Mare, observând tratamentele inumane și degradante aplicate celor peste 400 de persoane internate, precum și decesele survenite ulterior vizitei, CRJ a depus o plângere penală la Parchetul de pe lângă ICCJ. După bătălii judiciare de aproape 5 ani, nu a mai rămas decât Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Numai aceasta mai poate să facă dreptate unor persoane fără familii, fără rude, majoritatea provenite din orfelinatele comuniste, de care statul nu a avut grijă nici înainte de 1989 dar nici mult după 2000.

Valentin Câmpeanu a fost un tânăr care, în opinia noastră, a murit în condiții suspecte la Spitalul de Psihiatrie din Poiana Mare. Un tânăr care a fost scos din sistemul de protecție al copiilor la împlinirea vârstei de 18 ani și purtat apoi pe drumuri, până la momentul decesului, între Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare și Unitatea Medico-Socială Cetate, județul Dolj. Nu avea nici un fel de rude, fiind abandonat la naștere, cu retard sever și fiind infestat cu virusul HIV. Nu avea nici măcar medicamente anti retro-virale. Reprezentanta CRJ l-a văzut cu puțin timp înainte de a muri.

În schimb, instituțiile statului au fost foarte grăbite în a da NUP-uri, dar mai puțin grăbite atunci când au făcut necropsiile, adică la mai bine de 6 luni de la data morții. S-au mai grăbit să invoce lipsa calității procesuale active a CRJ, întrucât nu am fost mandatați de familia victimei (ea,

victima, asemenea celorlalți, nu avea familie; cine să îi protejeze atunci în fața statului care îi abuza?)

Într-o speță atât de complicată, CRJ s-a trezit a avea aliați extrem de importanți. Unul dintre aceștia este chiar Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, care introduce o cerere de intervenție, pledând pentru recunoașterea calității procesuale active a CRJ în numele tânărului decedat, Valentin Câmpeanu, în fața Curții (a se vedea <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1851457>).

Pentru punerea în aplicare efectivă a Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD), Comisarul consideră că în circumstanțe excepționale, pe care Curtea va dori să le definească, ONG-urile trebuie să fie capabile să trimită Curții plângeri în numele victimelor, incluzând aici:

- „ organizații care conduc vizite de monitorizare în instituții de tip închis și care au fost martore la încălcări ale drepturilor omului”, și
- „ atunci când este vorba despre un aspect de interes general - abuzurile perpetuate împotriva persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate”

În concluzie, în opinia Comisarului, persoanele se îndreaptă spre CEDO pentru că se simt incapabile să își găsească dreptatea acasă. Totuși, accesul la justiție în cazul persoanelor cu dizabilități intelectuale sau a celor cu probleme de sănătate mintală rămâne o problemă centrală, în mod particular pentru cele care se află în instituții mari de tip închis și izolate de societate. Pentru a preveni și a pune punct acestor abuzuri, rolul ONG-urilor care aduc lumină în cazurile de abuzuri, trebuie recunoscut în mod oficial. Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități Mentale și Protocolul Opțional la Convenția Împotriva Torturii (OPCAT) oferă României mecanisme pentru a asigura accesul egal la justiție și prevenirea tratamentelor inumane a persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate.

„A obține drepturi reale pentru persoane cu dizabilități presupune înlăturarea barierelor care împiedică accesul acestor cetățeni la justiție pentru a-și revendica drepturile și pentru a lupta împotriva izolării lor în instituții de specialitate sau în propriile case. Eșecul în ceea ce privește accesul acestor persoane la justiție va face ca abuzurile împotriva lor să continue”, mai susține Comisarul Hammerberg.

Persoană de contact:

Georgiana Pascu

Manager de program - Pledoarie pentru demnitate

Centrul de Resurse Juridice (CRJ)

Tel: (+4) 0729.881.159

E-mail: gpascu@crj.ro.

Web: www.crj.ro